

DOI: <https://doi.org/10.36719/2663-4619/89/189-193>

Fəridə Dadaşzadə
Bakı Dövlət Universiteti
magistrant
farida-41@mail.ru

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ MÜLKİ PROSESSUAL QANUNVERİCİLİYİNDƏ PROSES İŞTİRAKÇILARININ HÜQUQİ VƏZİYYƏTİ

Xülasə

Tərəflərin anlayışını müəyyənləşdirmək problemi hüquq sahəsində mütəxəssislərin ən çox diqqətini cəlb edir ki, problemlərin özü çox genişdir, mübahisəli xarakter daşıyır və həm məhkəmə icraatının mahiyyəti, həm də iddia hüququ və iddia hüququ problemlərini əhatə edən bir sıra vacib sahələrə aiddir, iddia vermək hüququ, habelə mülki prosessual dispoziitivlik aspektləri və s.

İddiaçı və cavabdehin prosessual hüquq və vəzifələrinin hüquqi mahiyyətini daha da araşdırmaq üçün mülki məhkəmə prosesində tərəflərin özlərinin anlayışına diqqət yetirəcəm (1).

Mülki Prosessual Məcəlləyə əsasən mülki prosesdə iştirak edən şəxslərdən başqa prosesdə iştirak edə bilən şahidlər, ekspertlərin, mütəxəssislərin, tərcüməçilərin, nümayəndələrin və vəkillərin hüquqi vəziyyəti müəyyən edilir (2).

İstinad ədəbiyyatında “tərəf”, “iddiaçı”, “cavabdeh” anlayışlarının tərifləri aşağıdakı kimi şərh olunur: “tərəf başqalarına qarşı olan şəxs və ya qrupdur”, “iddiaçı pozulmuş və ya mübahisəli hüququnu və ya qanunla qorunan marağını qorumaq üçün məhkəməyə, arbitraja və ya arbitraj məhkəməsinə müraciət edən şəxsdir”, “cavabdeh məhkəmədə baxılan mülki işin və ya arbitraj məhkəməsinə baxılan İş mübahisəsinin tərəflərindən biridir”. Əlbəttə ki, bu təriflər yuxarıdakı anlayışların dərinliyini ortaya qoymur, buna görə də, şübhəsiz ki, tərəflər İnstitutunun inkişafına əvəzsiz töhfə verən Prosessual alimlərin əsərlərini nəzərdən keçirmək lazımdır (3).

***Açar sözlər:** iddiaçı, cavabdeh, üçüncü şəxslər, şahid, ekspert, mütəxəssis, mülki iş, vəkil, nümayəndə*

Farida Dadashzade
Baku State University
master student
farida-41@mail.ru

Legal status of process participants in civil procedure legislation of the Republic of Azerbaijan

Abstract

The problem of determining the concept of the parties attracts the greatest attention of specialists in the field of law in that the problems themselves are very broad, controversial in nature and relate to a number of important areas that include both the essence of legal proceedings and the problems of the right to claim and the right to claim, the right to

In order to further examine the legal nature of the procedural rights and obligations of the plaintiff and the defendant, I will focus on the understanding of the parties themselves in civil proceedings.

According to the code of Civil Procedure, the legal status of witnesses, experts, specialists, translators, representatives and lawyers who may participate in the process other than persons participating in the civil process is determined.

In the reference literature, the definitions of the concepts of "party", "plaintiff", "defendant" are interpreted as follows: "a party is a person or group opposed to others", "a plaintiff is a person who applies to a court, arbitration or arbitration court to protect his violated or disputed right or interest

protected by law", "the defendant is one of the parties to a civil case Of course, these definitions do not reveal the depth of the above concepts, therefore, undoubtedly, it is necessary to consider the works of procedural scientists who made an invaluable contribution to the development of the Institute of parties.

Keywords: *claimant, defendant, witness, expert, specialist, civil case, lawyer, representative*

Giriş

Tərəflərin anlayışını müəyyənləşdirmək problemi hüquq sahəsində mütəxəssislərin ən çox diqqətini cəlb edir ki, problemlərin özü çox genişdir, mübahisəli xarakter daşıyır və həm məhkəmə icraatının mahiyyəti, həm də iddia hüququ və iddia hüququ problemlərini əhatə edən bir sıra vacib sahələrə aiddir, iddia vermək hüququ, habelə mülki prosessual dispoziitivlik aspektləri və s. (4).

Müasir elmi ədəbiyyatda tərəflər anlayışının müəyyənləşdirilməsi məsələsində iki fikir mövcuddur. Biri maddi hüquqa, ikincisi prosessual hüquqa yönəlmişdir.

Birinci nöqtəyi-nəzərin tərəfdarları iddia edirlər ki, mübahisəli maddi hüquqi münasibətlərin ehtimal olunan subyektləri mülki məhkəmə prosesinin tərəfləri hesab olunur. Mülki prosessual hüquqi münasibətlər subyektləri sistemi və tərəflərin Prosessual vəziyyəti maddi hüquqi münasibətlərdə hüquqi mövqələrinin xarakterini müəyyənləşdirir. Bu mövqeyə görə, mülki prosesin tərəfləri, pozulmuş (mübahisəli) Subyektiv hüquqları və qanunla qorunan maraqları qorumaq üçün işin icraatında iştirak edən mübahisəli maddi hüquqi münasibətlərin ehtimal olunan subyektləri hesab olunur və məhkəmə qərarının hüquqi qüvvəsi həmişə bu subyektiv maraqlara birbaşa təsir göstərir (Grazhdanskiy protsess Rossiya, 2005).

Eyni zamanda hüquqşünaslar qeyd edirlər ki, yalnız maddi əsası olan bir şəxs Mülki prosessual prosesə təsir göstərir, çünki bu, Qanunun qorunması tələbi ilə məhkəməyə müraciət edib etməyəcəyinə və ya tələbdən imtina edib etməyəcəyinə qərar verir və əgər işin tərəfi mübahisəli maddi hüquqi münasibətlərin subyektlərinə aid olmayan bir şəxsdirsə, bu tərəf mübahisəli maddi-hüquqi münasibətlərin etibarsız subyekt olacaqdır (Abbasov, 2002).

İkinci baxışa görə, mülki prosesdə tərəflər anlayışı əvvəlcə Prosessual aspektə malikdir. Bu yanaşmanın tərəfdarları hesab edirlər ki, prosesdəki tərəf müəyyən bir fiziki və ya hüquqi şəxs deyil, qeyri-məhdud sayda fiziki və hüquqi şəxs tərəfindən təmsil oluna bilən bir roldur. Tərəflər onlar tərəfindən hüquqi mübahisəsi məhkəmədə həll olunan şəxs kimi qəbul edilir, eyni zamanda işin baxılması və həllində qanuni maraq göstərilər və hüquqlarını və qanunla qorunan maraqlarını qorumaq üçün zəruri olan Mülki prosessual hüquq və vəzifələrin məcmusuna malikdirlər. Baxılan aspektdə tərəfin Mülki prosessual vəzifəsi məhkəmənin Subyektiv Prosessual Qanununa uyğun olan mülki məhkəmə icraatında tələb olunan və prosessual qanunla təmin edilmiş düzgün davranışdır.

Eyni zamanda, hüquqşünaslar qeyd edirlər ki, məhkəmədə həll edilməli olan hüquq və ya qorunan maraq mübahisəsi yalnız tərəflərin əlaməti deyil, çünki tərəflərdən əlavə, iddia üçün müstəqil tələblər irəli sürən üçüncü şəxsləri də xarakterizə edir (Abushenko, 2002).

Bu gün tərəflər İnstitutunun daha da inkişaf etdirilməsinin zəruriliyi məsələsi ən aktualdır, buna görə tədqiq olunan istiqamətdə müsbət bir dəyişiklik Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinə "tərəflər" termininin tərifini ehtiva edən norma-təriflərin tətbiqi olunmalıdır. Bu vəziyyətdə həm maddi, həm də prosessual komponentlər daxil edilməlidir. Bu mövqə Prosessual Qanuna bir sıra kompleks təriflər verən müasir prosessualistlərin əksəriyyəti tərəfindən tutulur. Onların mahiyyəti ondan ibarətdir ki, mülki prosesdə tərəflər Mülki işdə iştirak edən, mübahisəli hüquqi münasibətlərin subyektləri olan və ya münasibətləri qanunla yalnız məhkəmədə həll edilə bilən maddi hüquqi münasibətlərin həqiqi və ya ehtimal olunan subyektləri hesab edilməlidir. Üstəlik, işdə maddi-hüquqi və prosessual maraqları var. Yuxarıda göstərilənləri nəzərə alaraq və tərəflərin tərifinə inteqrasiya olunmuş bir yanaşma tətbiq edərək, tərəflər anlayışının tərifini təsdiqləyən müəyyən bir normadan istifadə edərək mövcud prosessual qanunvericiliyi təkmilləşdirmək lazımdır (Avdukov, 1972).

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinin müddələrinin birbaşa şərhinə əsaslanaraq, Mülki prosesdəki tərəflərin yalnız iddia çərçivəsində mövcud olduğu, yəni işdə iştirak

edən, aralarında maddi və hüquqi mübahisənin məhkəmədə baxılmalı və həll edilməli olduğu qənaətinə gəlmək olar (Chashyn, 2011: 688).

Mülki məhkəmə icraatında tərəflərdən əlavə mübahisə predmeti barəsində müstəqil tələblər irəli sürən üçüncü şəxslər və mübahisə predmeti barəsində müstəqil tələblər irəli sürməyən üçüncü şəxslər proses iştirakçılarıdır. Mübahisə predmeti barəsində müstəqil tələblər irəli sürən üçüncü şəxslər işin məhkəmədə baxılmağa hazırlanması yekunlaşana qədər bir tərəfə və yaxud hər iki tərəfə qarşı iddia irəli sürməklə işə qarışa bilərlər. Mübahisə predmeti barəsində müstəqil tələblər irəli sürməyən üçüncü şəxslər qətnamə çıxarılan qədər, bu qətnamə tərəflərdən birinə münasibətdə onların hüquq və vəzifələrinə təsir edə biləcəyi təqdirdə, prosesdə iddiaçının və ya cavabdehin tərəfində iştirak edə bilərlər. Onlar işdə iştirak edən şəxslərin vəsatəti üzrə və ya məhkəmənin təşəbbüsü ilə işdə iştirak etməyə cəlb oluna bilərlər. Müstəqil tələblər irəli sürməyən üçüncü şəxslər iddianın əsasını və predmetini dəyişdirmək, iddia tələblərinin miqdarını artırmaq və ya azaltmaq, iddiadan imtina etmək, iddianı etiraf etmək, qarşılıqlı iddia vermək, məhkəmə qətnaməsinin məcburi icrasını tələb etmək hüquqları istisna olmaqla, tərəfin prosesual hüquqlarından istifadə edir və onun prosesual vəzifələrini daşıyırlar (Yarkov, 2013: 768).

Qanunla nəzərdə tutulmuş hallarda dövlət orqanları, ayrı-ayrı fiziki və hüquqi şəxslər başqa şəxslərin hüquqlarının, azadlıqlarının və qanunla qorunan mənafələrinin müdafiəsi üçün onların xahişi ilə və yaxud digər şəxslərin mənafələrinin müdafiəsi üçün iddia ilə məhkəməyə müraciət edə bilərlər. Fəaliyyət qabiliyyəti olmayan və ya yetkinlik yaşına çatmayan şəxslərin mənafələrinin müdafiəsi üçün maraqlı şəxslərin xahişi olmadan iddia qaldırıla bilər. Başqa şəxslərin mənafələrinin müdafiəsi üçün iddia qaldıran şəxslər mübahisənin mediasiya vasitəsilə həllinə razılıq vermək və ya barışıq sazişi bağlamaq hüquqlarından başqa, iddiaçının bütün prosesual hüquqlarından istifadə edir və vəzifələrini daşıyırlar. Həmin şəxslərin və orqanların iddiadan imtina etməsi, xeyrinə iddia qaldırılmış şəxsi işə mahiyyəti üzrə baxılmasını tələb etmək hüququndan məhrum etmir. Mənafeyi naminə iş başlanmış şəxs tələbdən imtina etdikdə məhkəmə iş üzrə icraata xitam verir (Balashov, 2008: 2).

Qanunla nəzərdə tutulmuş hallarda məhkəmə qətnamə çıxaranadək onlara tapşırılmış vəzifələrin həyata keçirilməsi, fiziki şəxslərin hüquqlarının, azadlıqlarının və qanunla qorunan mənafələrinin, habelə dövlət və ictimai mənafələrin müdafiəsi məqsədi ilə iş üzrə rəy vermək üçün dövlət orqanlarını və yerli özünüidarə orqanlarını prosesdə iştirak etməyə cəlb edə bilər.

İşdə iştirak edən şəxslərdən başqa prosesdə şahidlər, ekspertlər, mütəxəssislər, tərcüməçilər, nümayəndələr və vəkillər iştirak edə bilərlər. Məhkəmə tərəfindən mübahisənin düzgün həlli məqsədi ilə işin halları barədə məlumatı olan hər bir şəxs şahid qismində dindirilə bilər. Şahid qismində məhkəməyə çağırılan şəxs məhkəməyə gəlməyə və iş üzrə ona məlum olan məlumatları və halları bildirməyə borcludur. Şahid düzgün ifadə verməyə, hakimlərin və prosesdə iştirak edən şəxslərin suallarına cavab verməyə borcludur. Şahid bilərəkdən yalan ifadə verməyə və ifadə verməkdən boyun qaçırmağa görə cinayət məsuliyyəti daşıyır. Xüsusi biliyə malik olan, bu Məcəllədə nəzərdə tutulmuş hallarda rəy verməsi zəruri hesab edilən, məhkəmə tərəfindən təyin edilən və ya işdə iştirak edən şəxslərlə ekspertizanın aparılması barədə müqavilə bağlamış şəxs məhkəmədə ekspert qismində çıxış edə bilər. Ekspertizanın aparılması tapşırılan şəxs məhkəmənin çağırışı üzrə gəlməyə və qarşısına qoyulan suallar barədə obyektiv rəy verməyə borcludur. Ekspert onun üzərinə qoyulan vəzifəni yerinə yetirmək üçün zəruri biliyə malik olmadıqda, rəy verməkdən imtina etməlidir. Rəy vermək zəruri olduqda, ekspert iş materialları ilə tanış olmaq, məhkəmə iclaslarında iştirak etmək, suallar vermək, əlavə materialların təqdim edilməsini məhkəmədən xahiş etmək hüquqlarına malikdir. Ekspert bilə-bilə yalan rəy verməyə görə cinayət məsuliyyəti daşıyır (Mironov, 2011: 592).

İşə baxılarkən məhkəməyə kömək etmək üçün zəruri texniki, digər bilik və düşüncəyə malik olan şəxs məhkəmədə mütəxəssis qismində çıxış edə bilər. Mütəxəssis qismində məhkəməyə çağırılmış şəxs məhkəməyə gəlməyə, məhkəmənin və tərəflərin verdiyi suallara cavab verməyə, şifahi və yazılı məsləhətlər və izahatlar verməyə, zəruri hallarda məhkəməyə texniki kömək göstərməyə borcludur.

Dilləri bilən, tərcümə etmək üçün zəruri biliyə malik olan və bu Məcəllədə nəzərdə tutulmuş hallarda məhkəmə tərəfindən təyin edilmiş şəxs tərcüməçi hesab olunur. Məhkəmə icraatında iştirak edən əlilliyi olan şəxslər ixtisaslaşmış vasitəçilərin (qiraətçilərin və peşəkar surdo tərcüməçilərin) köməyindən istifadə etdiyi hallarda, həmin ixtisaslaşmış vasitəçilər (qiraətçilər və peşəkar surdo tərcüməçilər) bu Məcəllənin məqsədləri üçün tərcüməçi hesab olunurlar. Tərcüməçi proses iştirakçıları tərəfindən təklif olunan şəxslərdən təyin oluna bilər. Prosesin digər iştirakçıları dilləri bilsələr də, tərcüməçi vəzifəsini öz üzərinə götürə bilməzlər. Tərcüməçi məhkəmənin çağırışı üzrə gəlməyə, tam, dəqiq və vaxtında tərcümə etməyə borcludur. Tərcüməçi tərcüməni dəqiqləşdirmək üçün proses iştirakçılarına suallar verməyə haqlıdır. Tərcüməçi bilə-bilə yanlış tərcüməyə görə cinayət məsuliyyəti daşıyır.

İş məhkəmə baxışına hazırlanıqda və həmin iş məhkəmədə baxıldıqda vəkil ixtisaslı hüquqi yardım göstərməyə borcludur. Məhkəmə tərəfindən işə buraxılmış vəkil iş materialları ilə tanış olmaq, onlardan çıxarışlar götürmək, surətlərini çıxartmaq, sübutlar təqdim etmək və sübutların tədqiqində iştirak etmək, işdə iştirak edən başqa şəxslərə, şahidlərə, ekspertlərə və mütəxəssislərə suallar vermək, vəsatət vermək, habelə əlavə sübutlar tələb olunması barədə vəsatət vermək, məhkəməyə şifahi və yazılı izahat vermək, məhkəmə baxışı gedişində baş verən bütün məsələlər barədə öz dəlil və mülahizələrini təqdim etmək, işdə iştirak edən digər şəxslərin vəsatət və dəlillərinə etiraz etmək hüququna malikdir. İşdə iştirak edən şəxslərin tapşırığı ilə vəkalət əsasında vəkil məhkəmə aktlarından şikayət verə bilər və qanunla ona verilmiş sair hüquqlardan istifadə edir.

Mülki prosessual qanunvericiliyə əsasən tam fəaliyyət qabiliyyəti olmayan, yaxud qəyyumluq və ya himayəçilik altında olan şəxslər məhkəmədə nümayəndə ola bilməzlər.

Hakimlər, müstəntiqlər, prokurorlar, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin və Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin deputatları, onların prosesdə müvafiq orqanın səlahiyyətli təmsilçiləri və ya qanuni nümayəndələr kimi iştirak etdiyi hallar istisna edilməklə, məhkəmədə nümayəndə ola bilməzlər. Şəxs, mənafevi təmsil edilənin mənafeyinə zidd olan şəxslərə həmin iş üzrə hüquqi yardım göstərir və ya əvvəllər belə yardım göstərmişsə, yaxud hakim, prokuror, ekspert, mütəxəssis, tərcüməçi, şahid, hal şahidi və ya məhkəmə iclasının katibi qismində iştirak etmişsə, eləcə də o, işə baxılmasında iştirak edən vəzifəli şəxsə qohumdursa, nümayəndə ola bilməz. Bundan əlavə, Mediator mediəsiya predmeti olan mübahisə üzrə məhkəmə prosesində tərəflərdən hər hansı birini təmsil edə bilməz.

Fəaliyyət qabiliyyəti olmayan, tam fəaliyyət qabiliyyəti olmayan və ya məhdud fəaliyyət qabiliyyətli hesab edilən fiziki şəxslərin hüquqlarını və qanunla qorunan mənafeələrini məhkəmədə onların valideynləri, övladlığa götürənlər, qəyyumları, himayəçiləri və başqa şəxslər müdafiə edirlər. Müəyyən edilmiş qaydada xəbərsiz itkin düşmüş hesab edilmiş fiziki şəxsin iştirak etməli olduğu iş üzrə xəbərsiz itkin düşmüş şəxsin əmlakının mühafizə və idarə olunması üçün təyin edilmiş qəyyum həmin şəxsin nümayəndəsi qismində çıxış edir. Ölmüş və ya müəyyən olunmuş qaydada ölmüş elan edilmiş şəxsin nümayəndəsi qismində iştirak edən vərəsə, vərəsəlik heç kim tərəfindən qəbul edilməmişsə, miras əmlakın saxlanması və idarə olunması üçün təyin edilmiş şəxs və ya himayəçi iş üzrə varisin nümayəndəsi kimi çıxış edir. Qanuni nümayəndələr, qanunla nəzərdə tutulan məhdudiyətlərlə yerinə yetirilmə hüququ təmsil edənə aid olan bütün prosessual hərəkətləri təmsil edilən adından yerinə yetirirlər. Onlar öz səlahiyyətlərini bildirən sənədi məhkəməyə təqdim edirlər.

Nümayəndənin məhkəmədə səlahiyyəti təmsil olunanın adından işin müvəffəqiyyətli həlli üçün zəruri olan bütün prosessual hərəkətlərin edilməsini özündə birləşdirir. İddia ərizəsinin imzalanması, işin münisflər məhkəməsinə verilməsi, iddia tələblərindən tam və ya qismən imtina edilməsi, iddianın etiraf edilməsi, iddianın predmetinin və ya əsasının dəyişdirilməsi, barışıq sazişi bağlanması səlahiyyətinin başqa şəxsə tapşırılması, mübahisənin mediəsiya vasitəsilə həllinə razılıq verilməsi, məhkəmə aktından şikayət verilməsi, məhkəmə aktının məcburi icrası tələbləri, qət olunmuş əmlakın və ya pul məbləğinin alınması ilə əlaqədar nümayəndənin səlahiyyətləri təmsil olunan tərəfin verdiyi etibarnamədə xüsusi göstərilməlidir.

İşdə iştirak edən şəxs istənilən vaxt etibarnaməni ləğv edə bilər; müvəkkil edilmiş istənilən vaxt etibarnamədən imtina etməklə etibarnaməyə xitam verə bilər. Qanunla müəyyən olunmuş qaydada nümayəndənin səlahiyyətinə xitam verildikdə, işdə iştirak edən şəxs dərhal bu barədə məhkəməyə məlumat verməli, yaxud çıxmış nümayəndəni başqası ilə əvəz etməlidir.

Nəticə

Azərbaycan Respublikasının Müasir Mülki prosessual qanunvericiliyi müxtəlif institutlardan ibarətdir, onlardan biri də mülki prosesdə tərəflərin institutudur. Bu gün müasir dünyada yalnız tərəflərin Prosesual statusunun deklarativ tərifi deyil, tərəflərin hüquqlarının həyata keçirilməsi üçün mülki prosesin real ehtimalı xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Azərbaycan Respublikasının Mülki prosesində tərəflərin hüquqi statusunun müəyyən edilməsi problemi ənənəvi olaraq ən vacib və eyni zamanda mürəkkəb məsələlərdən biri hesab olunur. Buna əsaslanaraq bu sahədə Mülki prosessual qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsinə ehtiyac var. Mülki prosessual hüququn konseptual aparatının, bəzi hallarda ayrı-ayrı qanunvericilik normalarının mükəmməl olmaması, məhkəmələrin hüquq-mühafizə fəaliyyətində tərəflərin hüquqlarının pozulması, məhkəməyə müraciət edən, konstitusiya hüquq və azadlıqlarını həyata keçirmək üçün prosesə girən şəxslərin ən səmərəli qorunması imkanlarını yaratmaq üçün cəmiyyətin və dövlətin inkişafındakı müasir tendensiyalar baxımından bu cəhətlərin öyrənilməsinə tələb edilir.

Ədəbiyyat

1. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası. (1995). Bakı, Maddə 25.
2. Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsi. (1999). Bakı, Maddə 49-75.
3. “Mediasiya haqqında” Azərbaycan Respublikasının 29 mart 2019-cu il tarixli, 1555-VQ nömrəli Qanunu.
4. “Məhkəmələr və hakimlər haqqında” Azərbaycan Respublikasının 10 iyun 1997-ci il tarixli Qanunu. Mad.19, 42-45.
5. Grazhdanskiy protsess Rossiya. (2005). Uchebnik. pod red. M.L.Vikut. M.: Yurist, s.131-132.
6. Abbasov, N.F. (2002). Storony v grazhdanskom protsesse. Arbitrazhniy i grazhdanskiy protsess, № 4.
7. Abushenko, D.B. (2002). Sudebnoe usmotreniye v grazhdanskom i arbitrazhnom protsesse. M.: Izdatelstvo Norma.
8. Avdukov, M.G. (1972). Raspredeleniye obazannostey po dokazyvaniyu v grazhdanskom protsesse. Sovetskoye gosudarstvo i pravo, № 5.
9. Chashyn, A.H. (2011). Grazhdanskiy i arbitrazhniy protsess. Moskva.: Dis., 688 s.
10. Yarkov, V.V.(2013). Grazhdanskiy protsess. Moskva: Volters Kluver, 768 s.
11. Balashov, A.N. (2008). Uchastiye storon v grazhdanskom sudoproizvodstve (problemy teorii i praktiki). Saratov: Izdatelstvo SGAP, 2 s.
12. Mironov, V.I. (2011). Grazhdanskiy protsess. Moskva: Eksmo, 592 s.

Göndərildi: 08.01.2023

Qəbul edildi: 06.03.2023